

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Rapportering på gjennomført
forvaltningsrevisjon og
selskapskontroll**

Hitra kommune

Innholdsfortegnelse

Forebyggende innsats for barn og unge	3
Oppføring av driftshall (revisjonsundersøkelse)	5
HAMOS Forvaltning IKS (selskapskontroll).....	7
Kvalitet i grunnskolen.....	9
Saksbehandling bo- og driveplikt	10
Oppfølging av kommunestyresak 220/06	12

Forebyggende innsats for barn og unge

Rapport avlagt: April 2016

Problemstilling: Har de ulike tjenestene kompetanse og kapasitet til å drive forebyggende innsats i ulike deler av barne- og ungdomsmiljøet?

Er det etablert samarbeidsarenaer for de ulike tjenestene for barn og unge, for helhetlig innsats for barn og unge?

Rapportens konklusjon

Rapporten viser at tjenestene som er undersøkt i hovedsak har riktig og tilfredsstillende kompetanse til å drive forebyggende arbeid. Revisor stiller likevel spørsmål ved om elevene får tilfredsstillende sin rett til sosialpedagogisk rådgivning ettersom sosiallærerfunksjonen ikke er erstattet etter at vedkommende som hadde den sluttet. Hitra kommune har problemer med å rekruttere kompetent fagpersonell, men har i stor grad løst disse ved å tilby etterutdanning til sine ansatte. Undersøkelsen har vist at tjenester for barn og unge i hovedsak har bygd eller er i ferd med å bygge kompetanse på integrering og inkludering.

Det framgår av rapporten at ressursutnyttelsen trolig kan forbedres ved at tjenestene tar i bruk arbeidsløypa. Det kan bidra til å avdekke utfordringer på et tidligere stadium og at ressurser kan settes inn til riktig tid slik at kapasiteten økes. Skolene driver etter revisjonens vurdering godt forebyggende arbeid, men det pekes på at samarbeidsteam ikke lenger framstår som funksjonelt for de samarbeidende tjenestene.

Revisors anbefalinger:

Fortsatt sørge for å ha nødvendig og riktig kompetanse i forebyggende arbeid i de ulike tjenestene for barn og unge ved:

- Rekruttering
- Kompetansehevede tiltak

Å legge til rette for at organisering og arbeidsprosesser også er rettet inn mot forebygging og deltakelse i samarbeidsorgan for barn og unge

Sørge for samarbeidsforum fungerer best mulig, selv om enkelttjenester i perioder er forhindret fra deltakelse

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 09.05.16, sak 14/16

1. Kommunestyret ber rådmannen om å følge revisjonens anbefalinger.
2. Rådmannen bes vurdere om det er mulig å bedre ressursutnyttelsen gjennom økt bruk av arbeidsløypa.
3. Kommunestyret ønsker at rådmannen legger fram en sak om den konkrete oppfølgingen av rapporten innen 31.12.2016.
4. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Kommunestyrets vedtak 26.05.16, sak 62/16:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.

Administrativ oppfølging

Rådmannen orienterte kommunestyret i møte 22.06.2017. Ingen videre oppfølging.

Oppføring av driftshall (revisjonsundersøkelse)

Rapport avlagt: Mars 2016

Problemstilling: Administrativ saksbehandling, saksframlegg for politisk organ og om kommunens arbeid er i tråd med kommunestyrets vedtak

Om oppføringen av driftshallen er i tråd med gjeldende reguleringsplan og plan- og bygningsloven

Om reglene om offentlige anskaffelser er fulgt, basert på stikkprøver

Rapportens konklusjon:

- Revisor finner ikke grunnlag for kritikk mot kommunens håndtering av budsjettering av prosjektet, og anmodningene om tilleggsbevilgning
- Revisor finner svakheter ved gjennomføring av byggeprosjektet, særlig knyttet til planlegging og prosjektering/kostnadskalkyler. Revisor ser ikke grunnlag for at vedtatte retningslinjer for gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekter ikke er fulgt.
- Revisor finner at oppføringen av driftshallen er i tråd med gjeldende reguleringsplan
- Revisor stiller spørsmål ved om byggesaksavdelingen burde krevd oppmåling-/kartforretning i forbindelse med tiltaket
- Revisor stiller spørsmål ved behandlingen knyttet til byggegrense mot vei
- Revisor ser at kommunen har ført anskaffelsesprotokoll ved de anskaffelser revisjonen har foretatt stikkprøvekontroll ved
- Revisor stiller spørsmål ved manglende dokumentasjon knyttet til vurderingen av gjennomføring av konkurranse

Politisk behandling:

Kontrollutvalgets vedtak 16.03.16, sak 5/16:

- 1.Kommunestyret er tilfreds med at revisjonen mener at driftsavdelingen har arbeidet godt med oppføringen av lagerhallen
- 2.Kommunestyret ber rådmannen påse
 - at arkivering i kommunen skjer i hht lovverket
 - at de interne retningslinjene for bygge- og anleggsvirksomhet tas i bruk
 - at kommunen som byggherre møter de samme krav til oppmåling/kartforretning som private aktører
 - at avdelingene arkiverer tilstrekkelig dokumentasjon av anskaffelser utenom innkjøpsavtalene
- 3.Rådmannen bes rapportere om status for arbeidet innen 31.10.2016
- 4.Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Kommunestyrets vedtak 14.04.2016, sak 32/2016:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.

Administrativ oppfølging

Kommunestyret fikk rapportering om status for oppfølging av revisjonens anmerkninger i forvaltningsrevisjonsrapport om oppføring av lagerhallen.

HAMOS Forvaltning IKS (selskapskontroll)

Rapport avlagt: April 2016

Problemstilling:

1. Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
2. Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?
3. Er det organisatoriske skillet av ledende roller i konsernet HAMOS i samsvar med anbefalinger?
4. Utføres tømmerutiner, hytterrenovasjon og differensiering av renovasjonsgebyr i samsvar med krav?
5. Fattes det vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Rapportens konklusjon

Eierstyringen og selskapsledelsen utøves i hovedsak i samsvar med krav og anbefalinger. Det er noen mangler knyttet til system for eierstyring i en av de deltagende kommuner, samt at flere mangler en årlig behandling av kommunens eiermelding. Ved valg til styre er det noen mangler knyttet til det å dokumentere at styresammensetningen ivaretar selskapets behov for komplementær kompetanse. Det er videre tre ordførere som er valgt som styremedlem i selskapet, noe som ikke er anbefalt grunnet habilitetsutfordringer.

Det er krav om å etablere et tydelig skille mellom den lovpålagte håndteringen av husholdningsavfall og avfallshåndtering i markedet. HAMOS har etablert et regnskapsmessig skille mellom selvkostområdene og næring i samsvar med krav til dette. Det er krav om skille av ledende roller. Styret i HAMOS og datterselskaper har skille i ledende roller og er i samsvar med krav til dette. Administrativ ledelse har styreverv i heleide datterselskap, noe som samsvarer med KS-anbefalingene. HAMOS har etablert en innkjøpskomite ved kjøp og salg av varer og tjenester og det beregnet fortjeneste ved salg av tjenester til datterselskaper, noe som bidrar til å hindre rolleblanding og kryssubsidiering mellom selskapene.

HAMOS har etablert tømmerutiner samt tilrettelagt for oppfølging av disse, noe som sikrer likebehandling av abonnentene. Selskapet differensierer avfallsgebyr i samsvar med dagens krav. To av eierkommunene har gitt fritak for renovasjonsplikt til fritidsbebyggelse, i samsvar med HAMOS forskriften § 6.

Det er fattet vedtak om delegering av myndighet knyttet til innfordring av renovasjonsgebyret for alle eierkommunene. Selskapet bør sørge for at delegering av myndighet knyttet til innfordring er lik for alle eierkommunene. Ved inkasso overdras legalpanterett i den enkelte sak fra kommunen, noe som er i samsvar med krav til dette.

Anbefalinger:

- Vurdere styresammensetning i lys av rapportens merknader, samt ut fra selskapets fremtidige behov
- Sikre at avsatt overskudd i selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost

- Endre forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse, slik at den blir i samsvar med nye avklaringer fra miljødirektoratet
- Sikre lik delegering av myndighet for innføring av renovasjonsgebyret hos eierkommunene i HAMOS

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 24.10.16, sak 20/16:

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering, og forventer at:
 - a. Eierne gjør en vurdering av styresammensetning og praksis for valg av styre i tråd med revisjonens anbefalinger.
 - b. Selskapet sikrer at selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
 - c. Forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse endres slik at den blir i tråd med krav fra Miljødirektoratet.
 - d. Selskapet og eierne sikrer at delegering av myndighet for innføring av renovasjonsgebyret blir lik i eierkommunene.
2. Kommunestyret ber formannskapet og kommunens eierrepresentant sørge for at dette etterkommes.
3. Kommunestyret ber om at det rapporteres om oppfølging av punktene i forbindelse med neste behandling av eierskapsmeldingen i kommunestyret.

Kommunestyrets vedtak 01.11.2016, sak 113/16:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt med endring i pkt 2. : ...**sørge for** endres til **søke å bidra til**...

Kvalitet i grunnskolen

Rapport avlagt: Oktober 2017

Problemstilling:

1. Hvordan forbereder kommunen seg på befolkningsutviklingen, med tanke på virkningene for kvalitet i opplæringen?
2. Har kommunen tilfredsstillende prosesser for forbedringsarbeid innen opplæringsområdet?
3. Ivaretar Hitra kommune føringer for vurderingsarbeid?
4. Ivaretar Hitra kommune bestemmelsen om tidlig innsats i 1.-4. trinn?

Rapportens konklusjon

Revisjonen oppsummerer med å det generelt er mye oppmerksomhet rundt kvalitetsarbeid i skoleledelsen. Det kan også se ut til at det ivaretas videre av det pedagogiske personalet. En kan likevel si at en del av dette kvalitetsarbeidet skulle vært satt fokus på tidligere. Det kan se ut til at elevene ikke i tilstrekkelig grad involveres i sin egen læring. Det har vært en svakhet ved noen av satsingene at de ikke har blitt ivaretatt i den ordinære opplæringen etter at satsingsperioden er avsluttet. Enkelte av satsingene har heller ikke blitt avsluttet på en god nok måte.

Revisors anbefalinger:

- Jobbe fokusert og konsentrert med aktuelle satsinger, og bevisstgjøre personalet på oppfølging av kunnskapen og verktøyene som satsingene gir i den ordinære opplæringen.
- Styrke involveringen av elevene i vurderingsarbeidet, ved i større grad la dem medvirke til å sette mål og evaluere målene.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 27.11.2017, sak 41/17

1. Kommunestyret konstaterer at skolene i kommunen tidligere har spredt ressursene på for mange satsinger og er tilfreds med at arbeidet nå blir mer koordinert.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg revisors anbefalinger i det videre kvalitetsarbeidet.
3. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Kommunestyrets vedtak 21.12.2017, sak 128/17:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Administrativ oppfølging

Kommunestyret ba rådmannen ta med seg revisjonens anbefalinger i det videre kvalitetsarbeidet.

Saksbehandling bo- og driveplikt

Rapport avlagt: November 2018

Problemstilling:

- I hvilken grad er kommunens vedtak om boplikt gjort på grunnlag av konsesjonslovens bestemmelser som gjelder boplikt samt kommunens interne retningslinjer?
- I hvilken grad er kommunens saksbehandling vedrørende driveplikt i landbruket gjort på grunnlag av relevante bestemmelser i jordloven?
- I hvilken grad har kommunen tilfredsstillende rutiner og praksis for å håndheve bo- og driveplikt?

Rapportens konklusjon:

I rapporten konkluderes det med at kommunens saksbehandling i saker som gjelder boplikt ikke er i strid med konsesjonsloven. Revisor har imidlertid avdekket at en del vedtak er basert på en feiltolkning av konsesjonsloven. Kommunen anbefales på bakgrunn av dette å endre praksis til å anvende konsesjonslovens § 11 ved vurdering av eventuell boplikt på landbrukseiendom, samt å etablere et internt reglement for området. Revisor antyder videre at kommunen kan se på om bemanningsressursen er tilstrekkelig i forhold til arbeidsmengden på dette området.

Kommunens saksbehandling i saker som gjelder driveplikt er ikke i henhold til relevante bestemmelser i jordloven. Kommunen anbefales derfor å innføre rutiner for å be om kopi av leieavtale ved bortleie av landbruksareal.

Kommunen har ikke fullt ut tilfredsstillende rutiner og praksis for håndheving av bo- og driveplikt. Kommunen anbefales derfor å føre oversikt over hvilke eiendommer som har boplikt og/eller driveplikt, samt å undersøke om denne plikten innfris. Revisor tilrår at kommunen innfører rutiner for å undersøke om erverver av eiendom med boplikt er registrert som bosatt på eiendommen hos skattekontoret, og at fylkesmannen varsles i tilfeller der boplikt på landbrukseiendom ikke overholdes.

Revisors anbefalinger:

- Føre oversikt over hvilke landbrukseiendommer i kommunen som har boplikt
- Innfører rutiner for å undersøke om erverver av eiendom med boplikt, er registret som bosatt på eiendommen hos skattekontoret
- Innfører rutiner for å melde fra til fylkesmannen dersom boplikt på landbrukseiendom ikke overholdes
- Føre oversikt over hvilke landbrukseiendommer i kommunen som har boplikt driveplikt, samt om driveplikten overholdes på disse eiendommene

Politisk behandling:

Kontrollutvalgets vedtak 03.12.18, sak 42/18:

Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon av saksbehandling av bo- og driveplikt til orientering.

Kommunestyret ber rådmann følge opp disse anbefalingene:

- Etablere internt reglement for tildeling av konsesjon med tilhørende bo- og driveplikt
- Endre praksis til å anvende konsesjonslovens § 11 ved vurdering av eventuell boplikt på landbrukseiendom
- Innføre rutiner for å be om kopi av leieavtale ved bortleie av landbruksareal
- Føre oversikt over hvilke eiendommer som har boplikt og/eller driveplikt, samt undersøke om denne plikten overholdes
- Ved brudd på boplikten følge opp med å varsle fylkesmannen

Kommunestyret ber rådmann gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.11.2019.

Kommunestyrets vedtak 13.12.2018, sak 108/18:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon av saksbehandling av bo- og driveplikt til orientering
2. kommunestyret ber rådmannen komme tilbake til kommunestyret med en vurdering rundt disse anbefalingene via forutgående behandling i Teknisk komite:
 - Etablere internt reglement for tildeling av konsesjon med tilhørende bo- og driveplikt
 - Endre praksis til å anvende konsesjonslovens § 11 ved vurdering av eventuell boplikt på landbrukseiendom
 - Innføre rutiner for å e om kopi av leieavtale ved bortleie og/eller driveplikt, samt undersøke om denne plikten overholdes
 - Ved brudd på boplikten følge opp med å varsle fylkesmannen
3. Kommunestyret ber samtidig om at det blir gjort vurderinger som medfølger retningslinjer og praktisering som fører til bedre ivaretaking av kulturlandskapet
4. Kommunestyret ber rådmannen og teknisk komite følge opp slik at saken bringes fram for oppfølgende behandling i kommunestyret innen 31.03.2020.

Oppfølging av kommunestyresak 220/06

Rapport avlagt: April 2019

Problemstilling: Revisor har undersøkt om følgende påstander kan underbygges av fakta:

- Det har vært uryddig oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 220/06
- Det har vært uryddig oppfølging av inngått avtale med Leif Eriksen
- Kommunens tap kunne vært unngått

Rapportens konklusjon:

Revisor mener det ikke er grunnlag for å si at det har vært uryddig oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 220/06. Revisor har imidlertid inntrykk av at saken er preget av manglende kommunikasjon i kommunen, og at de ulike sakene i for liten grad har blitt sett i sammenheng.

Revisor mener det er grunnlag for å si at det har vært uryddig oppfølging av inngått avtale med Leif Eriksen. Svakheterne er knyttet til at:

- Ansvar for oppfølging av avtalen ikke har vært tydelig plassert
- Arbeidet med oppfølging av avtalen er preget av manglende kontinuitet
- Arbeidet med oppfølging av avtalen er preget av manglende kommunikasjon og kunnskapsoverlevering
- Avtalen har bestemmelser som gjør at kommunen kunne ha krevd inn hele beløpet på et tidlig tidspunkt, men disse virkemidlene er ikke benyttet

Revisor er av den oppfatning at saken kjennetegnes av muntlig/uformell dialog mellom partene. Møter kan ha blitt gjennomført uten at referat har blitt skrevet. Referat ville kunne dokumentert omforente løsninger og avtaler. Administrasjonens oppfølging av avtalen preges av at mange personer har vært involvert. Kunnskapsoverføring om avtalen og intern kommunikasjon har trolig vært mangelfull, og dette har ført til at oppfølgingsarbeidet har vært utfordrende.

Revisor mener det er grunnlag for å si at kommunens økonomiske tap kunne vært unngått. Revisor konkluderer med at kommunen i liten grad har fulgt egne rutiner knyttet til innfordringsarbeidet. Kommunen har ikke iverksatt de tiltak som er avtalt som konsekvenser for brudd på avtalebestemmelser.

Revisors anbefalinger:

- For å lette innfordringsarbeidet og til enhver tid ha oversikt over tidspunkt for å sende ut refusjonskrav, må det settes objektive tidspunkt for innbetalingsfrister. Slike objektive frister vil kunne være når det gis byggetillatelse eller når eierskifte er tinglyst. Dette har kommunen mulighet til selv å ha oversikt over
- Ansvar for oppfølging av avtaler som skal skje over en lengre tidsperiode, må plasseres tydelig
- Avtalemessige bestemmelser må benyttes og følges opp

Politisk behandling:

Kontrollutvalgets vedtak 13.05.2019, sak 30/19:

Kontrollutvalget tar rapport fra undersøkelse av kommunens oppfølging av kommunestyresak 220/06 til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra undersøkelse av oppfølging av kommunestyrevedtak 220/06 til orientering
2. Kommunestyret ber rådmannen sette objektive tidspunkt for innbetalingsfrister (f.eks. når byggetillatelse gis eller når eierskifte er tinglyst)
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansvar for oppfølging av avtaler som skal skje over en lengre tidsperiode plasseres tydelig
4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at avtalemessige bestemmelser benyttes og følges opp

Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.12.2019.

Kommunestyrets vedtak 23.05.2019, sak 48/2019:
Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.